ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΤΟΥ ΣΑΡΛ ΦΟΛΕΥ

Η ΑΡΡΑΒΩΝΙΑΣΤΙΚΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΥ

("Οταν ἡ νύφη εἶνε ἄσχημη κι' ὁ γαμπρὸς δύσκολος)

ΤΑΝ βγῆκε, ὄχι καὶ τόσο εὔκολα, ἀπὸ τὸ φρούριο τοῦ Κουστρέν, ὅπου ὁ πατέρας του, ὁ Φρειδερῖκος-Γουλιέλμος ὁ 1ος, τὸν εἶχε φυλακίσει ὡς λιποτάκτη, ὁ νεαρὸς Φρειδερῖκος κατάλαβε πειὰ ὅτι «ὁ μόνος τρόπος γιὰ νὰ τὰ βγάλη πέρα» ἦταν νὰ ὑπακούση τὸν βασιλέα καὶ νὰ παντρευτῆ...

Μόνο ἔτσι ὁ διάδοχος ἔβλεπε ὅτι θὰ κέρδιζε πάλι τὴν εὔνοια τοῦ πατέρα του, θὰ μποροῦσε νἄχη λίγα χρήματα καὶ θὰ χαιρόταν μιὰ πιὸ μεγάλη ἐλευθερία.

Ἐλύσσαγε ὡστόσο ἀπὸ τὸ κακό του ὅσο συλλογιζόταν ὅτι τὸν ὑποχρέωναν νὰ παντρευτῆ, «γιατὶ δὲν τοῦ ἄρεσε ἀκόμα τὸ ὡραῖον φῦλον». Προτιμοῦσε τὰ κυνήγια καὶ τὰ στρατιωτικὰ γυμνάσια.

Ἔπειτα, ἡ πριγκήπισσα ποὺ τοῦ ἔδιναν γιὰ γυναῖκα, ἡ Ἐλισσάβετ τοῦ Μπρούνσβιγκ-Μπεβέρν, ἦταν μιὰ «φτωχὴ ἀρραβωνιαστικιά», ὅπως τὴν ἔλεγε, κι' ἀπὸ μέτρια οἰκογένεια. Ἦταν μιὰ «τιποτένια»!

Χωρὶς αὐτὸν τὸ γάμο ὅμως, δὲν ἔπρεπε νὰ ἐλπίζη τίποτε ἀπὸ τὸν πατέρα του, γιατὶ ὁ Φρειδερῖκος-Γουλιέλμος «εἶχε μέσα στὴν καρδιά του τὴν Ἐλισσάβετ». Τὴν ἀγαποῦσε σὰν παιδί του.

Ἡ Ἐλισσάβετ ἦταν ξανθή, μὲ ἀνέκφραστα μάτια, ἄνοστα κι' ὠχρογάλανα. Τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου της θὰ ἦταν κάτασπρο, ἂν δὲν ἔμεναν ἀκόμη στὰ μάγουλά της ἡ κοκκινάδες τῆς ἀνεμοβλογιᾶς. Τὰ χαρακτηριστικά της ἦσαν λεπτά, χωρὶς ὅμως νἆναι καὶ ὄμορφα. Ἦταν δεκαέξη χρόνων. Τὸ πρόσωπό της ὅμως εἶχε μιὰ τέτοια παιδικὴ ἔκφρασι, ποὺ νόμιζε κανεὶς ὅτι ἦταν μόλις δώδεκα. Περπατοῦσε μὲ τὸ στῆθος μπροστά, ντυνόταν πολὺ ἄσχημα, στεκόταν ἄσχημα καὶ μιλοῦσε ἄσχημα... Ἔπρεπε νὰ μαντεύη κανεὶς τί ἤθελε νὰ πῆ. Γι' αὐτό, τὶς περισσότερες φορές, δὲν μιλοῦσε, μόνο ἀπαντοῦσε μ' ἕνα ἠλίθιο χαμόγελο ποὺ φανέρωνε τὰ μαῦρα καὶ στραβὰ δόντια της. Ἦταν ἀκόμα ἀδέξια καὶ δειλὴ κι' «ἐχόρευε σὰν χῆνα»...

Αὐτὴ ἦταν, γιὰ τὸν βασιλέα Φρειδερῖκο-Γουλιέλμο, ἡ γλυκειά, ἡ σεμνὴ καὶ φρόνιμη νύφη ποὺ ὀνειρευόταν γιὰ τὸν γυιό του!... Ἕνα καλὸ καὶ ἥσυχο κορίτσι...

Μιὰ μέρα ὁ βασιλεὺς εἰδοποίησε, μ' ἕνα γράμμα του, τὸν Φρειδερῖκο ὅτι ἔπρεπε τέλος νὰ πάρη μιὰ ἀπόφασι γιὰ τὸν γάμο καὶ νὰ τοῦ ἀπαντήση.

Μόλις ἔφυγαν οἱ κατάσκοποι τοῦ πατέρα του καὶ δὲν ὑπῆρχε φόβος νὰ τὸν ἀκούσουν, ὁ νεαρὸς διάδοχος ξέσπασε σ' ἕναν τρομερὸ θυμό, κι' ἄρχισε νὰ φωνάζη:

— Νομίζουν λοιπὸν ὅτι θὰ μὲ κάνουν νὰ τὴν ἀγαπήσω μὲ τὸ ξύλο; Κάθε χρόνο, αὐτὸ τὸ ζῶον θὰ γερνάη καὶ θ' ἀσχημαίνη περισσότερο!... Μὰ ὅταν θἄρθη κι' ἡ δική μου ἡ σειρὰ νὰ κάνω ὅ,τι θέλω, θὰ τὴ στείλω στὴν ὀργὴ τοῦ Θεοῦ καὶ ξέρω ἐγὼ πῶς θὰ τὴν κάνω νὰ κλείση τὸ στόμα της καὶ νὰ μὴ παραπονιέται!... Ὀρκίζομαι ὅτι μὲ τὸν γάμο αὐτὸ θὰ γίνη δυστυχισμένη μιὰ γυναῖκα παραπάνω σ' αὐτὸν τὸν κόσμο!... Τὴ μισῶ καὶ τὴ φοβᾶμαι σὰν τὴ χολέρα! Θεέ μου!... Τί ἔκανα λοιπόν;... Δὲν καταλαβαίνουν ὅτι αὐτὸς ὁ γάμος μὲ ντροπιάζει;...

* * *

Ὅταν σὲ λίγο ὁ νεαρὸς Φρειδερῖκος παρουσιάστηκε στὸ βασιλέα πατέρα του, προσποιήθηκε ὅτι ἦταν ὁλόχαρος κι' ἕτοιμος νὰ ὑπακούση τυφλὰ στὶς διαταγές του. Τοῦ εἶπε μάλιστα μὲ μιὰ ἀφάνταστη ὑποκρισία:

— Ἄς γίνουν ὅλα ὅπως θέλει ἡ πριγκήπισσα... Ἐγὼ θὰ κάνω ὅ,τι μὲ διατάξει ὁ καλός μου πατέρας...

Ἡ δούκισσα τοῦ Μπρούνσβιγκ λοιπὸν καὶ ἡ πριγκήπισσα Ἐλισσάβετ πῆγαν σὲ λίγες μέρες στὸ Βερολῖνο γιὰ τοὺς ἀραβῶνες. Ὕστερα ὅμως ἀπὸ τὴν ἐπίσημη δεξίωσι στ' ἀνάκτορα, ὁ Φρειδερῖκος, ἡ μητέρα του κ' ἡ ἀδελφές του, ὄχι βέβαια μπροστὰ στὸ βασιλέα, ἀλλὰ μπροστὰ στοὺς ὑπηρέτες, ἄρχισαν νὰ ἐξερεθίζουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, νὰ κακολογοῦν τὶς ξένες καὶ νὰ ἐκφράζωνται γι' αὐτὲς μὲ τὸν πιὸ σκληρὸ καὶ περιφρονητικὸ τρόπο:

— Ἡ μητέρα μοιάζει σὰν χοντρὴ ταβερνιάρισσα!, ἄρχισε ἡ βασίλισσα. Ὅσο γιὰ τὴν κόρη της, Θεέ μου, τί ἀπαίσιο πλᾶσμα!...

Οἱ ἄλλοι τότε ξέσπασαν σ' ἕνα σωρὸ ὑπερβολές:

— Τὸ γέλιο της μοῦ σφίγγει τὴν καρδιά!, εἶπε μιὰ ἀδελφὴ τοῦ Φρειδερίκου.

— Τί ἀδέξια ποὺ εἶνε! Λὲς κι' εἶνε ἕνα κούτσουρο!...

— Καὶ τί σκιάχτρο! Ὁ ἕνας γοφός της εἶνε πιὸ ψηλὰ ἀπὸ τὸν ἄλλο!...

— Εἴδατε τὰ μάτια της; Ἀλλοιθωρίζουν!...

— Καὶ τὰ δόντια της; Τὸ σκυλάκι μου ἔχει καλύτερα...

— Σήμερα τὸ πρωῒ ἤμουν στὴν τουαλέττα της, τοὺς ἐμπιστεύθηκε ἡ πριγκήπισσα Σαρλότα. Εἶνε ἕνας σωστὸς σκελετὸς αὐτὸ τὸ δυστυχισμένο τὸ κορίτσι!...

Ὁ Φρειδερῖκος, ὅταν ἄκουσε καὶ τὴν τελευταία αὐτὴ λεπτομέρεια, ἔχασε τὸ χρῶμα του.

— Εἴθε νὰ κάψη ὁ Θεὸς τοὺς Μπεβὲρν κι' ὅλη τὴ γενιά τους!, ἐφώναξε ἀπελπισμένος κι' ἔπεσε στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας του.

* * *

Παρ' ὅλ' αὐτὰ ὅμως, οἱ ἀραβῶνες ἔγιναν στὶς 10 Μαρτίου 1732.

Ἡ δύστυχη Ἐλισσάβετ, ποὺ ἦταν τὴν ἡμέρα αὐτὴ ἀκόμη πιὸ ἄσχημη, ὅπως τὴν εἶχαν στολίσει μὲ εἰκοσιτέσσερες μεγάλες μποῦκλες, ἔβρισκε τὸν Φρίτσεν της πολὺ ὄμορφο, μὰ δὲν τολμοῦσε νὰ τοῦ τὸ πῆ. Ἄ! πόσο θὰ ἤθελε νὰ τραγανίση μαζύ του μπομπόνια μὲ δίστιχα, νὰ φλερτάρη καὶ νὰ χορέψη λιγάκι... Ὁ ἀραβωνιαστικός της ὅμως, μόλις συγκρατοῦσε τὰ δάκρυά του ἀπὸ τὸ πεῖσμα του...

Ὅταν ἀντήλλαξαν τοὺς ἀραβῶνες κι' εὐλογήθηκαν, ὁ Φρειδερῖκος ἐγύρισε ἀμέσως τὴν πλάτη του στὴν Ἐλισσάβετ καὶ δὲν καταδέχτηκε νὰ τῆς ρίξη οὔτε μιὰ ματιά. Κι' ἡ μικρὴ πριγκήπισσα ἔφυγε ἀπὸ τὸ Βερολῖνο ἀπαρηγόρητη. Ἀγαποῦσε τόσο τὸν ὄμορφο διάδοχο!

Γιὰ νὰ μὴν τὴ ξεχάση ὁ Φρίτσεν της, τοῦ ἔστελνε κάθε τόσο ταμπακιέρες ἀπὸ πορσελάνη... Ἐκεῖνος ὅμως, κάθε φορὰ ποὺ ἐλάμβανε ἕνα τέτοιο δῶρο της, τὸ ἐκσφενδόνιζε στὸν τοῖχο καὶ τὸ ἔκανε θρύμματα.

Φρειδερῖκος ὁ Μέγας.
(Αὐτοπροσωπογραφία).

— Δὲν θέλω τίποτα ἀπὸ τὰ χέρια της!, ξεφώνιζε σὰν τρελλός. Ἄς μ' ἀφήσει ἥσυχο αὐτὴ ἡ καρακάξα!...

Οἱ ἀραβῶνες διήρκεσαν δεκαπέντε μῆνες. Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα ὁ διάδοχος, ἂν καὶ ἔκανε πάντα ὅτι ἦταν κατενθουσιασμένος μὲ τὴ μνηστή του, προσπαθοῦσε μὲ κάθε τρόπο καὶ μὲ κάθε πονηρία νὰ χαλάση τὸ συνοικέσιο αὐτό. Ἔφτασε μάλιστα στὸ σημεῖο ν' ἀφίνη νὰ διαδίδεται, ὅσο ἀπίστευτο κι' ἂν ἦταν, ὅτι ἡ κ. φὸν Βρέεχ θ' ἀποκτοῦσε σὲ λίγο... ἕνα παιδὶ ἀπ' αὐτόν!... Ἡ εἴδησι αὐτὴ ὡστόσο δὲν ἐπείραξε καθόλου τὸν πατέρα του, τὸν βασιλέα χοντρο-Φρειδερῖκο—Γουλιέλμο, ποὺ ἐξακολουθοῦσε ἥσυχος νὰ διασκεδάζη καὶ νὰ μεθάη, ὅπως πάντα.

— Ἀκόμη καλύτερα!, ἔλεγε στοὺς αὐλικούς του ὁ βασιλεύς. Ὁ Φρὶτς θ' ἀποκτήση κι' ἕνα ἄλλο παιδὶ ἀπὸ τὴν Μπεβέρν! Θὰ τἄχη ζευγάρι.

Ἔτσι ὁ Φρειδερῖκος δὲν εἶχε πειὰ καμμιὰ ἄλλη ἐλπίδα σωτηρίας, ἐκτὸς ἂν ἔβλεπε τὸν πατέρα του νὰ πεθαίνη ἀπὸ ἀποπληξία...

Τὴν ἄνοιξι τοῦ 1733 ὁ μελλόνυμφος ἔπρεπε νὰ ἑτοιμαστῆ γιὰ τοὺς γάμους του. Ὁ νεαρὸς διάδοχος ὅμως προσπάθησε νὰ κερδίση καιρὸ μὲ διάφορες προφάσεις κι' ἀργοποροῦσε τὶς προετοιμασίες. Ἔφευγε μάλιστα γιὰ μακρυνὰ κυνήγια ἀγριοχοίρων κι' ἀργοῦσε νὰ γυρίση.

Μὰ ἡ μοιραία ἡμέρα πλησίαζε.

Κι' ὁ Φρειδερῖκος ἄρχισε πειὰ νὰ γκρινιάζη μ' ὅλο τὸν κόσμο. Τὸν ἄκουγαν νὰ ἐκφράζεται μὲ πικρία «γιὰ τὴν τρελλόγρηα τὴν πεθερά του, ποὺ ἐξακολουθοῦσε νἄχη ἐραστάς», κορόϊδευε σκληρὰ τὸν πεθερό του, «ποὺ εἶχε χάσει τὴ μύτη του μὲ τὶς ἀσωτίες του», κι' ὅσο γιὰ τὴ νύφη, ἐφώναζε διαρκῶς ὅτι εἶνε ἡ μεγαλείτερη συμφορὰ τῆς ζωῆς του κι' ὅτι δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ζήση οὔτε μιὰ μέρα μ' αὐτὴ τὴ «χολεριασμένη!».

Ἡ δύστυχη Ἐλισσάβετ, ποὺ ἐμάθαινε αὐτὰ τὰ φιλοφρονήματα τοῦ ὄμορφου Φρίτσεν της, ἔχανε τὴ μιλιά της καὶ τὴν ἔπιαναν νευρικὲς κρίσεις, ποὺ τὴν ἐβασάνιζαν ἔπειτα σ' ὅλη της τὴ ζωή...

* * *

Τὴν ἡμέρα τῶν γάμων, στὶς 2 Ἰουνίου τοῦ 1733, «ἡ βασίλισσα καὶ ἡ κόρες της ἐφέρθηκαν στὶς δούκισσες τοῦ Μπρούνσβιγκ, τὶς συγγένισσες δηλαδὴ τῆς νύφης, σὰν νὰ εἶχαν νὰ κάνουν μὲ τίποτα σκυλιά...».

Ἡ δούκισσες θύμωσαν φρικτὰ γι' αὐτὴ τὴν περιφρόνησι καὶ τὴ σκληρὴ ταπείνωσι, καὶ ζήτησαν μὲ δάκρυα στὰ μάτια μιὰ ἀκρόασι ἀπὸ τὸν βασιλέα. Οἱ αὐλικοὶ ὅμως ἐπενέβησαν καὶ κατώρθωσαν νὰ καταπνίξουν τὸ σκάνδαλο.

Ὁ Φρειδερῖκος, ἐξαλλος καθὼς ἦταν, δὲν ἤξερε σὲ ποιὸν νὰ ξεσπάση τὰ νεῦρα του. Ἡ Ἐλισσάβετ πάλι δὲν τολμοῦσε νὰ τὸν ἀντικρύση. Ἔκλαιγε σὰν μικρὸ κορίτσι ἀπὸ τὸ πρωῒ ὥς τὸ βράδυ καὶ παρακαλοῦσε τὸν Θεὸ νὰ κάνη λίγο τρυφερὴ τὴν καρδιὰ τοῦ ἀγαπημένου της Φρίτσεν...

Τὴ νύχτα, ὅταν τοὺς ἔκλεισαν μέσα στὸν νυφικὸ κοιτῶνα, ὁ Φρει-

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ Ε. ΝΤΕΛΑΚΑΖ

ΟΤΑΝ Η ΦΩΤΙΑ ΣΒΥΝΕΙ...

ΠΡΟΣΩΠΑ :
ΚΥΡΙΑ ΜΑΤΙΕ, 60 χρόνων.
ΚΥΡΙΑ ΝΕ·Ι·ΓΥ, 52 χρόνων.

(Ἡ δυὸ κυρίες κάθονται μπροστὰ στὸ τζάκι).

Κα ΜΑΤΙΕ, *(δίνοντας ἕνα φλυτζάνι τσάϊ στὴν Κα Νεϊγύ).* — Πιέτε το. Πιέτε το νὰ ζεσταθῆτε, ἀγαπητή μου Λευκή!

Κα ΝΕ·Ι·ΓΥ, *(παίρνοντας τὸ φλυτζάνι).* — Εὐχαριστῶ πολύ... *(Ἀλλάζοντας τόνο).* Τί γίνεται ἡ Ἔμμα; Ἔχω καιρὸ νὰ τὴν ἰδῶ...

Κα ΜΑΤΙΕ.—Καλά, πολὺ καλά... Ὁ ἄντρας της μόνο εἶνε λιγάκι κρυωμένος. Τὴν Κυριακή, ξέρετε, ἔχουν χορὸ σπίτι τους. Φαντάζομαι πὼς θὰ πήρατε κι' ἐσεῖς πρόσκλησι...

Κα ΝΕ·Ι·ΓΥ.—Ναί. Μὰ δὲν ἀποφάσισα ἀκόμη ἂν θὰ πάω... Ἐσεῖς τί θὰ κάνετε;

Κα ΜΑΤΙΕ.—Εἶμαι ὑποχρεωμένη νὰ πάω γιὰ νὰ διασκεδάσω τὰ ἐγγονάκια μου. «Ἂν δὲν ἔρθεις κι' ἐσὺ μαζύ, γιαγιά, μοῦ εἶπαν, δὲν θὰ εὐχαριστηθοῦμε καθόλου!».

Κα ΝΕ·Ι·ΓΥ. — Ἐγὼ λέω νὰ μὴν πάω. Ἡ Ἔμμα θὰ μοῦ θυμώση, βέβαια, μὰ μοῦ εἶνε ἀδιάφορο. Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω τί δουλειὰ ἔχει σ' ἕνα χορὸ μιὰ γρηὰ γυναῖκα σὰν κι' ἐμένα! Τὰ χρόνια πέρασαν! Θυμᾶσαι τί ὡραῖες ποῦμασταν στὰ νειάτα μας;

Κα ΜΑΤΙΕ, *(χαμογελῶντας θλιβερά).*—Ὤ, εὐχαριστῶ, μὲ κολακεύετε!

Κα ΝΕ·Ι·ΓΥ.—Ναί, δὲν θὰ πάω στὸ χορό... Ἐσεῖς θὰ πᾶτε μὲ τὰ ἐγγονάκια σας. Εἶστε ἀπόλυτα δικαιολογημένη... Ἐνῶ ἐγώ, μιὰ μοναχὴ γρηά, μὲ πασμένα πόδια, μὲ σβυσμένα μάτια, ἀδύνατη καὶ σκελετωμένη, δὲν βρίσκω καμμιὰ δικαιολογία νὰ κάνω ἐπιδείξεις. Προτιμῶ νὰ μένω στὸ σπιτάκι μου, μόνη, καὶ νὰ ξαναζῶ φανταστικὰ τὸ ὡραῖο μου παρελθόν! *(Σηκώνεται καὶ σκαλίζει τὴ φωτιά).*

Κα ΜΑΤΙΕ.—Καὶ ὅμως, νομίζω, Λευκή, ὅτι κατὰ βάθος σοῦ ἀρέσει ἀκόμα νὰ ἐρωτοτροπῆς...

Κα ΝΕ·Ι·ΓΥ. — Αὐτὸ εἶν' ἀλήθεια! Ὁ ἔρωτας μὲ τραβάει πάντα... *(Μικρὴ παῦσις).* Ἂν σᾶς ἔλεγα, ἂν σᾶς ἐμπιστευόμουν τὶς τρέλλες ποὺ μοῦ περνοῦν ἀκόμη ἀπὸ τὸ κεφάλι, θὰ σᾶς ἔκανα νὰ ξεκαρδισθῆτε ὡρισμένως στὰ γέλια!...

Κα ΜΑΤΙΕ, *(μὲ φιλικὸ ὕφος).* — Θἄμουν πολὺ περίεργη ν' ἀκούσω αὐτὲς τὶς τρέλλες σας...

Κα ΝΕ·Ι·ΓΥ, *(μὲ σιγανὴ φωνή).* — Πολλὲς φορὲς φαντάζομαι πὼς δὲν εἶμαι γρηά,... ὅτι τὰ γεράματά μου ἦσαν ἕνα ὄνειρο, ἕνας ἐφιάλτης ποὺ πέρασε,... καὶ ὅτι εἶμαι ἀκόμη τριάντα χρόνων κοπέλλα... Μὲ τὴ γλυκειὰ αὐτὴ φρεναπάτη ἀνοίγω τὸ παράθυρο, κυττάζω στὸ δρόμο, στὸν ἔρημο δρόμο, καὶ περιμένω μὲ καρδιοχτύπι... Περιμένω κάποιον,... περιμένω αὐτὸν ποὺ περίμενα καὶ τότε, ὅταν ἤμουν νέα, μιὰ κοπέλλα ἀγνή, ἀθῶα καὶ εὔπιστη... Νομίζω πὼς τὸν βλέπω νἄρχεται ἀπὸ μακρυὰ καὶ νὰ σταματᾶ κάτω ἀπ' τὸ παράθυρό μου. Ἀκούω τὰ βήματά του, τὸ τραγοῦδι του — ἕνα τραγοῦδι γεμᾶτο τρυφερότητα καὶ ἀγάπη... Πόσο χαίρομαι τότε, πόσο συγκινοῦμαι! Κι' ἑτοιμάζομαι, θαρρεῖς, νὰ τοῦ πῶ: «Ἔλα, ἀγαπημένε μου, σὲ περιμένω τόσα χρόνια! Βλέπεις πὼς ἐξακολουθῶ νἆμαι ὥμορφη σὰν πρῶτα! Ποιὸς σοῦ εἶπε πὼς ἐγέρασα, πὼς ἄσπρισαν τὰ μαλλιά μου; Ὄχι, δὲν ἐγέρασα! Εἶμαι πάντα ἡ ἴδια... Κύτταξέ με καλά... Κύτταξέ με ἀπὸ πολὺ κοντά! Τὰ μαλλιά μου, τὰ μαλλιά μου ποὺ ἐλάτρευες, εἶνε ξανθὰ σὰν καὶ πρῶτα! Φίλησέ τα,... μύρισέ τα καλά, καὶ θὰ ξανάβρης σ' αὐτὰ τὸ ἄρωμα ποὺ σὲ μεθοῦσε...». Αὐτὰ σκέπτομαι. Καὶ τρέχω νὰ συναντήσω τὸν ἀγαπημένο μου... Μὰ μόλις κάνω νἄβγω ἀπὸ τὴν κάμαρά μου, ἀμέσως σταματῶ, γιατὶ περνῶντας μπροστὰ ἀπὸ τὸν καθρέφτη, βλέπω πὼς τὸ πρόσωπό μου εἶνε γεμᾶτο ρυτίδες, ὅτι τὰ χείλη μου εἶνε ὠχρά, ὅτι τὰ μαλλιά μου εἶνε χιονισμένα!... Ὤ, τί φριχτὴ ποὺ εἶνε ἡ πραγματικότης! *(Μικρὴ παῦσις).*

Κα ΜΑΤΙΕ.—Τὴν ἡμέρα ἐκείνη κατάλαβα πὼς ἡ καρδιά μου εἶχε κλείσει γιὰ πάντα στὸν ἔρωτα...

Κα ΜΑΤΙΕ, *(κουνῶντας θλιβερὰ τὸ κεφάλι της).* — Ἀλήθεια, εἶνε πολὺ φριχτή...

Κα ΝΕ·Ι·ΓΥ. — Ἡ ὡραία, ἡ θεία φωτιὰ τῆς νειότης, ποὺ ἐθέρμαινε ὁλόκληρη τὴν ὕπαρξί μας, ἔσβυσε πειά... Δὲν μένει παρὰ λίγη θράκα μονάχα...

Κα ΜΑΤΙΕ. — Λέτε;

Κα ΝΕ·Ι·ΓΥ, *(μὲ φωνὴ ποὺ μόλις ἀκούγεται).* — Ναί, αὐτὸ συμβαίνει σίγουρα...

(Νυχτώνει. Ἡ κάμαρα γεμίζει σιγὰ-σιγὰ ἀπὸ ἴσκιους).

Κα ΜΑΤΙΕ.—Νύχτωσε. Πρέπει ν' ἀνάψουμε τὴ λάμπα...

Κα ΝΕ·Ι·ΓΥ.—Μπᾶ! Εἶνε περιττό, νομίζω, ν' ἀνάψουμε φῶς. Εἶνε τόσο εὐχάριστο, τόσο ὑποβλητικὸ αὐτὸ τὸ ἡμίφως!

Κα ΜΑΤΙΕ.—Ἡ φωτιὰ ὅμως κοντεύει νὰ σβύση, ἔσβυσε σχεδόν. Πρέπει νὰ ρίξουμε κανένα κούτσουρο.

Κα ΝΕ·Ι·ΓΥ.—Ἀφῆστε την ἔτσι καλύτερα... Εἶνε πιὸ γλυκειὰ αὐτὴ ἡ χόβολη... *(Κυττάζουν κι' ἡ δυό τους τὴ φωτιά. Παῦσις).* Ἀγαπητή μου φίλη... *(Μὲ φωνὴ σιγανή).* Ἤθελα νὰ ξέρω τί σκέπτεσθε γιὰ ὅλ' αὐτὰ ποὺ σᾶς εἶπα. Θὰ μὲ βρίσκετε γελοία, ὡρισμένως.

Κα ΜΑΤΙΕ.—Κάθε ἄλλο! *(χαμηλόφωνα).* Ἐγὼ δὲν ἀγάπησα παρὰ μόνο μιὰ φορὰ στὴ ζωή μου. Μὰ ὁ ἔρωτάς μου στάθηκε ἄτυχος! Ὁ ἀγαπημένος μου μὲ πρόδωσε, μ' ἐγκατέλειψε... Ὑπόφερα πολύ!... Ἄχ, ὑπόφερα πέντε ὁλόκληρα χρόνια! Ὑπόφερα ὅσο κανένας, φαντάζομαι, δὲν ἔχει ὑποφέρει στὴ ζωή του τόσο... Κι' ὕστερα, ὕστερα, μιὰ μέρα εἶδα πὼς τὰ μάτια μου ἦσαν ἀνίκανα πειὰ νὰ σταλάξουν ἕνα δάκρυ. Τὴν ἡμέρα ἐκείνη κατάλαβα πὼς ἡ καρδιά μου εἶχε κλείσει γιὰ πάντα στὸν ἔρωτα. Καὶ δὲν ἤμουν τότε, παρὰ μόνο τριάντα χρόνων...

Κα ΝΕ·Ι·ΓΥ, *(μὲ θλῖψι).*—Τριάντα μόνο! Κι' ὅμως ἐγώ, ποὺ εἶμαι τώρα ἑξῆντα, νομίζω πὼς ἔχω τὸ κουράγιο νὰ συγκινηθῶ ἀκόμη...

Κα ΜΑΤΙΕ.—Ἐσεῖς; *(Δείχνοντας τὴ φωτιὰ ποὺ ἔχει πειὰ γίνει στάχτη).* Ἐσεῖς! Κυττάξτε αὐτὴ τὴ φωτιά... Πρὶν ἀπὸ λίγο ἔκαιγε καὶ πετοῦσε κατακόκκινες φλόγες! Τώρα ἔσβυσε πειά! Νομίζετε πὼς μπορεῖτε νὰ τὴν κάνετε νὰ ξανανάψη; Ὄχι, βέβαια. Ὡστόσο, ἂν σκαλίσουμε τὴ ζεστή της ἀκόμα χόβολη, θὰ πεταχτοῦν λίγες σπίθες. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὴν καρδιά σας... Μόνο λίγες σπίθες μπορεῖ ν' ἀναδώση πειά! Τὰ ἐρωτικά σας ὄνειρα, τί φαντάζεσθε πὼς εἶνε; Σπίθες! Ἡ θλῖψι σας; Σπίθες! Εἶνε ἀδύνατο ν' ἀγαπήσετε πειὰ σήμερα μὲ τὴ θέρμη ποὺ ἀγαποῦσατε ὅταν ἤσαστε νέα! Σᾶς λείπουν τὰ ξύλα, τὸ ὑλικὸ τῆς φωτιᾶς!

Κα ΝΕ·Ι·ΓΥ, *(κουνῶντας θλιβερὰ τὸ κεφάλι).* — Ἔχετε δίκηο! Ἔχετε δίκηο!

Κα ΜΑΤΙΕ. — Ἀλλοίμονο... *(Ἀλλάζοντας τόνο).* Μπορῶ νὰ φωνάξω τώρα τὴν ὑπηρέτρια ν' ἀνάψη τὴ λάμπα;

Κα ΝΕ·Ι·ΓΥ.—Ὅπως θέλετε. *(Ἡ κυρία Ματιὲ χτυπᾶ τὸ κουδοῦνι. Ἡ ὑπηρέτρια μπαίνει κι' ἀνάβει τὴ λάμπα).*

Κα ΝΕ·Ι·ΓΥ. — Τί ὥρα εἶνε; Πρέπει νὰ πηγαίνω... Θὰ μὲ περιμένουν στὸ σπίτι.

Κα ΜΑΤΙΕ. *(κυττάζοντας τὸ ρολόϊ τοῦ τοίχου).*—Ἑφτά! *(Μὲ ὕφος παρακλητικό).* Μὰ δὲν πρέπει νὰ φύγετε, Λευκή, δὲν πρέπει νὰ μ' ἀφήσετε μονάχη... Δὲν ξέρω γιατί,... μὰ ἀπόψε δὲν αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτό μου καὶ τόσο καλά. Θὰ μοῦ ἐκάνατε μεγάλη εὐχαρίστησι ἂν καθόσασταν νὰ φᾶμε μαζύ.

Κα ΝΕ·Ι·ΓΥ.—Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ. Εἶστε τόσο εὐγενικὴ πάντα... Μὰ δὲν ἔχω εἰδοποιήσει στὸ σπίτι καὶ θ' ἀνησυχήσουν πολὺ ἂν ἀργήσω...

Κα ΜΑΤΙΕ.—Ὤ, μὴ σᾶς νοιάζει γι' αὐτό! Θὰ στείλω τὴ Ρόζα νὰ τοῦ πῆ πὼς θὰ φᾶτε ἐδῶ ἀπόψε. *(Στρεφομένη στὴν ὑπηρέτρια).* Ἀκοῦς, Ρόζα;

ΡΟΖΑ.—Μάλιστα, κυρία. *(Ἀκουμπᾶ τὰ χέρια της στὴ στάχτη).* Ἡ στάχτη εἶνε ζεστὴ ἀκόμη.

Κα ΜΑΤΙΕ.—Τί λές! Δὲν ἀνάβει ἄραγε ἅμα τὴν σκαλίσει κανένας;

ΡΟΖΑ.—Ὄχι, δὲν πιστεύω, κυρία!... Ὅταν ἡ φωτιὰ χωνέψει, σβύνει...

(Ἡ ὑπηρέτρια σκαλίζει τὴ φωτιά. Τρεῖς-τέσσερες σπίθες πετάγονται καὶ σβύνουν ἀμέσως. Ἡ κυρία Ματιὲ κυττάζει τὴν κυρία Νεϊγὺ καὶ χαμογελοῦν θλιβερὰ κι' ἡ δυό τους).

Κα ΝΕ·Ι·ΓΥ.—Λίγες σπίθες, ἡ τελευταῖες, κι' ὕστερα ἡ κρύα στάχτη... *(Ἀναστενάζει).*

Κα ΜΑΤΙΕ.—Ὁ θάνατος!...

δερῖκος ἐπῆγε καὶ κάθησε στὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο κι' ἄρχισε νὰ παίζη φλάουτο!... Κι' ἡ Ἐλισσάβετ, κριμμένη σὲ μιὰ σκοτεινὴ γωνία, ἔτρεμε ἀπὸ τὸ φόβο της.

Ὁ νεαρὸς διάδοχος θὰ ἔπαιζε φλάουτο ὥς τὸ πρωΐ, ἂν κατὰ τὰ μεσάνυχτα, μερικοὶ ἀξιωματικοὶ καὶ αὐλικοὶ φίλοι του δὲν τὸν λυπόντουσαν καὶ δὲν ἄρχιζαν νὰ οὐρλιάζουν στοὺς διαδρόμους καὶ στὶς σκάλες τοῦ πύργου:

—Φωτιά!... Φωτιά!...

Τὸ κόλπο αὐτὸ πέτυχε θαυμάσια. Μέσα στὴ γενικὴ σύγχυσι, ὁ Φρειδερῖκος ὥρμησε ἔξω ἀπὸ τὴ νυφικὴ παστάδα κι' ἔγινε ἄφαντος!

Κι' ἡ δύστυχη Ἐλισσάβετ τοῦ Μπρούνσβ-γκ-Μπεβὲρν δὲν τὸν ξαναεῖδε πειὰ ποτέ...

ΣΑΡΛ ΦΟΛΕ·Υ·